

พระราชบัญญัติจรรยาทางบก

พุทธศักราช ๒๔๗๗

นริศรานุวัดติวงศ์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามพระราชกฤษฎีกาตั้งวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรจัด
วางระเบียบจราจรทางบก เพื่อความสะดวกและปลอดภัย
ของประชาชน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น
ไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
จราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๓”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ภายหลัง ๓ เดือน นับ
จากวันที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้สืบไป ให้
ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มี
บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่ง
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “รถ” หมายความว่า รถทุกชนิดและตลอดถึง
ล้อเลื่อน แต่ไม่หมายความถึงรถไฟและรถราง นอกจาก
พระราชบัญญัตินี้จะได้ระบุไว้โดยฉะเพาะ

(๒) “รถราง” หมายความว่า รถที่เดินบนรางร่วมไปในทาง

(๓) “ผู้ขับ” หมายความว่า ผู้ทำการขับขี่ยานพาหนะหรือลากเข็นรถและรถราง

(๔) “ซ้าย” หรือ “ขวา” หมายความว่า ด้านซ้ายมือหรือด้านขวามือของผู้ขับ หรือของคนเดิน แล้วแต่กรณี

(๕) “ทาง” หมายความว่า ทางหลวงทางราษฎร์ และถนน คือทางรถ ทางเท้า ช่องทาง ลาน ทางร่วม และทางข้ามสะพาน บรรดาที่มหาชนมีสิทธิสัญจร และอยู่ในความกำกับตรวจตราของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเทศบาล แต่ไม่หมายความตลอดถึงทางรถไฟ

(๖) “ขอบทาง” หมายความว่า แนวริมของทางส่วนสำหรับรถเดิน

(๗) “ทางเท้า” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของทางที่ทำไว้สำหรับคนเดินเท้า

(๘) “รถรับจ้าง” หมายความว่า รถรับจ้างบรรทุกคนหรือของและหมายความตลอดถึงรถประจำทางด้วย

(๙) “รถประจำทาง” หมายความว่า รถรับจ้างบรรทุกคนโดยสารเดินตามทางอันกำหนดไว้

(๑๐) “คนโดยสาร” หมายความว่า คนที่ใช้รถรับจ้าง

(๑๑) “ผู้เก็บค่าโดยสาร” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบ
ในการเก็บค่าโดยสารและดูแลคนโดยสารที่อยู่ประจำรถรับ
จ้าง รวมตลอดถึงรถรางด้วย

ส่วน ๑

บทบัญญัติทั่วไปสำหรับรถ คน และสัตว์

หมวด ๑

การใช้รถ

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ใช้รถที่ไม่มั่นคง แข็งแรงบริบูรณ์
หรือที่อาจเกิดอันตราย หรือเสื่อมเสียอนามัยแก่ผู้ใช้หรือ
ประชาชน

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖ รถใดที่ผู้ขับไม่อาจแลเห็นทางข้างหน้าพอแก่
ความปลอดภัยแล้ว จะนำมาใช้ในทางไม่ได้

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ใช้รถที่มีส่วนหนึ่งส่วนใดหรือเครื่อง
ประกอบอย่างหนึ่งอย่างใด หรือของที่บรรทุกอันเกิดเสียง
อื้อฉาว หรือลากถูไปบนทาง

มาตรา ๙ ให้บังคับตลอดถึงรกรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘ รถยนต์คันใดที่มีเครื่องขับอยู่ที่ด้านซ้ายของรถ ต้องมีเครื่องสัญญาณที่เจ้าพนักงานจราจรได้อนุมัติแล้วติดอยู่ที่ด้านขวาของรถ เพื่อให้สัญญาณแทนแขนขวาของผู้ขับ

หมวด ๒

การเดิน การเลี้ยว การจอดรถ ฯลฯ

มาตรา ๕ ให้เดินรถทางด้านซ้ายของทาง เว้นแต่จะขึ้นหน้ารถคันอื่น หรือจะเข้าจอดทางด้านขวาในทางที่อนุญาตให้จอดด้านขวาได้

เมื่อจะเลี้ยวซ้ายให้เดินชิดขอบซ้ายของทาง ถ้าจะเลี้ยวขวาให้เดินอ้อมไปตามด้านซ้ายของศูนย์กลางทางร่วม หรือทางแยก หรือเสา หรือซุ้ม หรือเครื่องหมายที่เจ้าพนักงานจราจรทำให้ไว้สำหรับรถอ้อมนทางร่วม หรือทางแยกนั้น

ในทางที่ไม่ใช่ทางแยก ห้ามไม่ให้เลี้ยวตัดหน้ารถยนต์หรือรถรางที่กำลังแล่นภายในระยะน้อยกว่าสี่ห้าเมตร

มาตรา ๑๐ เมื่อรถเดินสวนกัน ให้หลักด้านซ้าย และเมื่อขึ้นหน้ารถคันอื่น ให้ชนด้านขวา

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้เดินรถขึ้นหน้ารถคันอื่นตรงทางร่วมทางแยกหัวเลี้ยว หรือในที่คับขัน หรือที่มารถหรือสิ่งอื่นกีดขวางอยู่ข้างหน้า

มาตรา ๑๒ ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๓๐ เมื่อรถถึงทางร่วมพร้อมกัน ให้รถที่มาจากทางซ้ายผ่านไปก่อน แต่รถที่เดินในทางโท ต้องยอมให้รถที่เดินในทางเอกผ่านไปก่อน

ให้เจ้าพนักงานจราจรประกาศทางเป็นทางเอก ทางโทได้ตามสมควร

มาตรา ๑๓ ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ เมื่อจะหยุดรถ เบารถ เลี้ยวรถ หรือผ่านทางร่วมทางแยก หรือรถราง หรือรถประจำทางที่จอดอยู่หรือผ่านกระบวนแห่ ต้องเดินรถให้ช้าลงพอควร และต้องให้สัญญาณตามมาตรา ๓๑ เสียก่อนในระยะอันพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ใช้ทางในที่นั้นจะมีเวลาตามสมควรที่จะแลเห็นหรือได้ยินสัญญาณนั้นล่วงหน้าได้

ถ้าจะผ่านโรงพยาบาล หรือโรงเรียนที่มีเครื่องหมายของเจ้าพนักงานจราจรแสดงไว้ ต้องเบารถให้ช้าลงพอควร และห้ามมิให้ทำหรือส่งเสียงอื้อฉาวโดยไม่จำเป็น

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรกรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้เคลื่อนรถออกไปมา กลับรถ หยุดรถ บนสะพาน ที่ทางร่วม ทางแยก หัวเลี้ยว หรือในที่คับขัน หรือให้เป็นกีดขวางแก่จราจรในที่อื่น ๆ

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรกรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้รถใด ๆ เว้นแต่รถลากขึ้นสำหรับทารก หรือสำหรับคนเจ็บไข้ หรือพิการ ขึ้นบนทางเท้า นอกจากมีเหตุจำเป็น

มาตรา ๑๖ รถที่เดินช้า ให้เดินใกล้ขอบทาง

มาตรา ๑๗ ในทางที่มีสี่ขา หรือหยุดตอกอยู่เป็นเส้นขวางบนพื้นทางแสดงแนวที่รถต้องหยุด เพื่อการควบคุมรถ หรือเพื่อให้คนเดินข้ามทาง เมื่อมีสัญญาณให้รถหยุด รถทุกคันต้องหยุดหลังแนวนั้น

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรกรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ถ้าจะหยุดหรือจอดรถ ให้หยุดหรือจอดด้านซ้ายของทางและชิดขอบทาง เว้นแต่ในที่ที่เจ้าพนักงานจราจรทำเครื่องหมายให้จอดในแนวกลางของทาง แต่ถ้า

ในทางที่มีรถรางเดินขีดขอบทางจะหยุดหรือจอดรถในซีกของทางที่มีรางได้ต่อเมื่อเจ้าพนักงานจราจรได้อนุญาต หรือทำเครื่องหมายแสดงไว้แล้ว

ในการหยุดรถ เมื่อมีการกั้นทาง ถ้ามีทางกว้างพอก็ให้จอดซ้อนคันกันได้ แต่ห้ามมิให้หยุดรถลำแวนกลางของทาง

มาตรา ๑๘ ในการจอดรถจะต้องจอดให้ข้างรถเรียงขนานกับขอบทางโดยไม่ซ้อนคันกัน เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้จอดรถในที่หรือทางหนึ่งทางใดที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศหรือได้ทำเครื่องหมายห้ามไว้

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ เวลาจอดรถยนตร์ในทางที่ผู้ขับมิได้ควบคุมรถนั้นอยู่ ต้องหยุดเครื่องยนตร์และต้องห้ามล้อรถนั้นไว้

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้จอดรถมีระยะจากหน้าประปาสาธารณะหรือหน้าดับเพลิงน้อยกว่าสามเมตร

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ เวลากลางคืน รถไฟจอดในทางรถไฟซึ่งไม่มีแสงสว่างส่องไปถึงรถนั้นให้เห็นได้ในระยะไกลห้าสิบลเมตร ต้องเปิดหรือจุดไฟให้มีแสงพอให้เห็นว่ารถนั้นจอดอยู่
มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดเกาะห้อยโหน หรือ นั่งไปนอกตัวถังรถ หรือยื่นส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย ออกนอกตัวถังรถโดยมิบังควรหรือยื่นในรถซึ่งอาจจะให้เกิดอันตราย

ถ้าเป็นรถจักรยาน หรือรถจักรยานยนต์ ห้ามมิให้ ผู้หนึ่งผู้ใดเกาะห้อยโหน หรือนั่งไปเกินจำนวนที่ซึ่งมีไว้สำหรับนั่ง

ถ้าเป็นรถประจำทาง เมื่อปรากฏว่าผู้ขับหรือผู้เก็บค่าโดยสารหรือเจ้าของรถรู้เห็นยินยอมให้กระทำได้ว่ามา ท่านว่าผู้ซึ่งรู้เห็นยินยอมที่กล่าวมามีความผิดคู่กัน

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ใช้รถโดยสารอื่นเกินกว่าคันหนึ่ง ในคราวเดียวกัน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รักษาทางเป็นหนังสือ การ

ลากันต้องมีระยะจากเพลากลางของรถคันที่ลาก หรือรถพ่วง
คันหน้าห่างจากเพลากลางของรถพ่วงคันหลังไม่น้อยกว่าสาม
เมตร และไม่เกินกว่าห้าเมตร ถ้ารถพ่วงเป็นรถซึ่งมีล้อ
ท้าย หรือมีล้อคู่ ต้องมีผู้ควบคุมในรถนั้นตามสมควร

ในเวลาลากคัน ให้เปิดหรือจุดไฟประจำรถพ่วงให้
ต้องตามบทกฎหมายสำหรับรถนั้น และให้เปิดหรือจุดไฟ
ให้แสงแดงไว้กลางสายพ่วงและท้ายรถพ่วงคันสุดท้ายด้วย

มาตรา ๒๖ รถหรือบุคคลผู้เดินเท้าในทาง ต้องหลบ
หยุดให้ทางแก่รถดับเพลิง รถบรรทุกคนเจ็บป่วย หรือรถ
ในราชการตำรวจ ขณะเมื่อรถเหล่านี้ใช้แตรเสียงคราง
ครวญ (ไซเรน) ซึ่งได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรเป็น
สัญญาณอันมีเสียงพิเศษ

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ขับรถแข่งกัน ก่อนได้รับอนุญาต
จากเจ้าพนักงานจราจรเป็นหนังสือ

หมวด ๓

การขับรถ

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ขับรถเร็วเกินอัตรา ซึ่งจะได้อำนาจ
กำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือเทศบัญญัติสำหรับเขตต์ต่างๆ

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรณรงด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดจับรถในกรณีต่อไปนี้

(๑) ในเวลาที่ร่างกายหย่อนความสามารถในอันจะจับหรือ

(๒) ในเมื่อได้เสพสุราหรือของเมาอย่างอื่นจนหย่อนความสามารถในอันจะจับ หรือ

(๓) โดยตั้งใจกีดขวางในทาง หรือ

(๔) โดยประมาท หรือเป็นเหตุนำหว่าดเสียวอาจเกิดอันตรายแก่ประชาชน

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรณรงด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ ผู้ใดจับรถเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นจะเป็นความผิดของผู้จับหรือไม่ก็ตามผู้จับจะต้องหยุดกระทำการช่วยเหลือตามสมควร และแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในทันทีใกล้เคียงนั้นทันที

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรณรงด้วยโดยอนุโลม

ส่วน ๒

สัญญาณ

มาตรา ๓๑ ในที่ใดที่มีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ให้สัญญาณ หรือควบคุมจราจร หรือมีเครื่องแสดงสัญญาณซึ่ง

เจ้าพนักงานจราจรได้ติดตั้งไว้ ให้ผู้ใช้ทางปฏิบัติตามสัญญาณหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมจราจร

มาตรา ๓๒ ผู้ขับรถจะต้องให้สัญญาณโดยประการต่อไปนี้

(๑) ให้เสียงเป็นสัญญาณตามควร

(ก) เมื่อจะเลี้ยวรถหรือจะขึ้นสะพาน หรือที่สูง ถ้ามองไม่เห็นทางข้างหน้า

(ข) เมื่อจะผ่านทางร่วม หรือทางแยก

(ค) เมื่อจะขอขึ้นหน้ารถอื่น

(ง) เมื่อมีคนพลุกพล่าน

(จ) เมื่อจะขอทาง หรือเมื่อจะถอยหลัง

ถ้าเป็นรถชนิดที่ไม่มีเครื่องสัญญาณให้เสียง เช่นรถลาก เป็นต้น ให้ใช้ความระมัดระวังเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ

อนุมาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

(๒) ถ้าจะเลี้ยวหรือเคลื่อนรถไปทางขวา ให้ยื่นแขนขวาตรงเสมอไหล่ ออกไปนอกรถทางขวา หรือยื่นเครื่องสัญญาณอย่างอื่นออกไปเช่นเดียวกัน

(๓) เมื่อจะหยุดรถ ให้ยกแขนขวาท่อนปลาย (ระหว่างศอกกับปลายนิ้ว) ชูขึ้นให้เป็นมุมฉากออกไปนอกรถทางขวา หรือยกเครื่องสัญญาณอย่างอื่นขึ้นไปเช่นเดียวกัน

(๔) เมื่อจะเบารถ ให้ยื่นแขนขวาตรงออกไปเสมอไหล่ นอกรถทางขวา และยกแขนขึ้นลงตามควร หรือยกเครื่องสัญญาณอย่างอื่นขึ้นลงเช่นเดียวกัน หรือใช้สัญญาณไฟสี ซึ่งเจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้ทราบ

(๕) เมื่อจะขอหรืออนุญาตให้รถข้างหลังขึ้นหน้า ให้ยื่นแขนขวาออกไปข้างนอกรถทางขวา และโบกมือไปทางข้างหน้ารถ

มาตรา ๓๓ ให้รถใช้เสียงสัญญาณโดยฉะเพาะ ดังต่อไปนี้

(๑) รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ใช้เสียงแตร

(๒) รถราง รถม้า ใช้เสียงระฆัง

(๓) รถจักรยาน ใช้เสียงกะดิ่ง

ห้ามมิให้รถอื่นใช้เสียงสัญญาณดังกล่าวข้างต้นนั้น แต่รถดับเพลิง รถบรรทุกคนเจ็บป่วย หรือรถในราชการตำรวจนั้น เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจอนุญาตให้ใช้แตรเสียงครางครวญ (ไซเรน) เป็นเสียงสัญญาณพิเศษอีกได้

มาตรา ๓๔ เมื่อไม่จำเป็นเพื่อความปลอดภัยแห่งจราจร ห้ามมิให้ ไซ้เสียงสัญญาณ และระเพาะอย่างยิ่งเมื่อรถจอดอยู่กับที่การไซ้เสียงฟังจำกัดแต่ระเพาะเพื่อความปลอดภัยเท่านั้น จะไซ้เสียงยาวหรือซ้ำเกินควรไม่ได้

ส่วน ๓

รถรับจ้าง

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้เจ้าของรถ หรือผู้ขับรถรับจ้าง สำหรับบรรทุกคนโดยสารบรรทุกศพหรือคนเป็นโรคติดต่ออันประชาชนพึงรังเกียจ

มาตรานี้ให้ ไซ้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้เจ้าของรถไซ้ผู้ซึ่งมีอายุน้อยกว่าสิบหกปีบริบูรณ์เป็นผู้เก็บค่าโดยสาร

มาตรานี้ให้ ไซ้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ขับรถรับจ้าง หรือผู้เก็บค่าโดยสารร้องเรียกให้คนขึ้นรถโดยส่งเสียงอื้อฉาว หรือทำความรำคาญอย่างใด ๆ

มาตรานี้ให้ ไซ้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้เจ้าของ หรือผู้ขับรถรับจ้าง หรือผู้เก็บค่าโดยสาร คนใดปฏิเสธไม่รับจ้างโดยไม่มีเหตุอันสมควรเมื่อมีผู้แจ้งความจำนงที่จะจ้าง

มาตรา นี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ผู้ขับรถรับจ้าง ต้องพาคนโดยสารตรงไปยังที่ที่จ้างตามทางที่ไม่อ้อมเกินควร และห้ามมิให้พาไปทอดทิ้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๔๐ ผู้ที่จ้างรถรับจ้างจะปฏิเสธ หรือละเลยไม่ยอมชำระค่าจ้างตามที่ตกลงกันในวันนั้นไม่ได้

ในกรณีเช่นว่านี้ ศาลอาจสั่งให้จ่ายเงินค่าปรับให้เป็นค่าจ้างแก่ผู้ขับรถได้

มาตรา นี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้เรียกค่าโดยสารรถประจำทางเกินกว่าอัตราที่นายทะเบียนได้อนุมัติให้

มาตรา ๔๒ ให้เจ้าของรถเงินอัตราค่าโดยสารตามระยะคิดไว้ในรถประจำทาง ให้คนโดยสารเห็นได้ชัด

มาตรา นี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ขับรถรับจ้าง หรือผู้เก็บค่าโดยสาร
รับคนโดยสารเกินกว่าจำนวนที่นั่งทะเบียนได้กำหนดให้

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ในการคำนวณจำนวนคนโดยสารที่อนุญาต
ให้บรรทุกได้นั้นให้ถือว่าเด็กอายุสิบปีลงมาสองคน เท่ากับ
ผู้ใหญ่หนึ่งคน

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ขับรถรับจ้างคนใดทำอย่างใดอย่าง
หนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ขับรถเข้าไปในเขตต์บ้านของบุคคลโดยไม่มีเหตุ
อันควร หรือ

(๒) เที้ยวเร่หากคนโดยสารโดยไม่จอดพักรถในที่ซึ่งเจ้า
พนักงานจราจรได้กำหนดให้ หรือในทางที่เจ้าพนักงานจราจร
มิได้ประกาศห้ามการจอดรถ หรือ

(๓) จอดพักรถห่างเขตต์ด้านหน้าของที่พักรถเกิน ๑
เมตร หรือผิดลำดับสำหรับรถซึ่งจอดพัก

(๔) ทะเลาะไม่เลื่อนรถซึ่งตนจอดคนที่พักรถขึ้น แทนที่
รถคันหน้าซึ่งออกเดินไปแล้ว

มาตรา ๔๖ ผู้ขับรถรับจ้าง และผู้เก็บค่าโดยสารมีหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อเกิดมีการชน หรือโตนกัน หรือเหตุอันตราย
อื่น ๆ ให้ถามชื่อและที่อยู่ผู้โดยสารทุกคน และให้แจ้งข้อ
ความแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อต้องการ

(๒) ต้องไม่สูบบุหรี่ในเวลาที่รถเดินอยู่

(๓) ต้องไม่คุยกันในเวลาที่รถเดินอยู่

(๔) ต้องไม่ใช้กิริยาหรือวาจาหยาบ

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ รถประจำทางต้องมีป้ายที่ด้านหน้า หรือ
ด้านข้างบอกชื่อต้นทางปลายทาง และทางประจำของรถ ที่
ติดหรือขนาดของป้ายนั้นแล้วแต่นายทะเบียนจะกำหนดให้

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๘ เมื่อผู้ขับรถรับจ้างหยุดรถเพื่อรับหรือส่งคน
โดยสารต้องหยุดรถชิดขอบทางด้านซ้ายเสมอ

มาตรา ๔๙ เวลาจะเติมน้ำมันเชื้อเพลิงขณะนึกนำกลัว
อันตรายในถึงรถยนต์รับจ้าง ซึ่งมีอัตราบรรทุกคน
โดยสารเกินกว่าเจ็ดคน ผู้ขับต้องหยุดเครื่อง แล้วผู้ขับ

เล่ม ๕๑ หน้า ๗๓๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๔๗๗

และผู้เก็บค่าโดยสารต้องเชิญคนโดยสารให้ลงจากรถเสียทุกคนก่อน

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้รถรับจ้างแย่งรับคนโดยสารรายเดียวกัน

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้รถลากบรรทุกคนโดยสารเกินกว่าจำนวนที่นายทะเบียนได้กำหนดให้ และห้ามมิให้คนโดยสารนั่งทับบนของที่บรรทุกบนรถลาก

ส่วน ๔

รถม้าและเกวียน

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้รถม้าหรือเกวียนซึ่งกำลังเทียมสัตว์กันใดจอดในทางโดยไม่มีคนเฝ้า เว้นแต่จะได้ผูกสัตว์นั้นไว้ไม่ให้ลากรถหรือเกวียนเดินต่อไปได้

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้ขับรถม้าปล่อยบังเหียนม้าในเวลาขับรถ

ส่วน ๕

คนเดินเท้า สัตว์ และของในทาง

มาตรา ๕๔ ตามปกติคนเดินเท้าในทางที่มีทางเท้าให้เดินบนทางเท้าและเมื่อเดินบนทางเท้าใด ให้เดินด้านซ้าย

ทางเท่านั้น ถ้าถนนไม่มีทางเท้าให้เดินชิดขอบทางด้านขวา
เว้นแต่เมื่อมีรถรางเดินด้านนั้น จนไม่มีทางเดินได้โดย
ปลอดภัย จึงให้เดินใกล้ขอบทางด้านซ้าย

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้คนเดินเท้าออกไปกลางทางโดย
ไม่มีเหตุสมควร หรือโดยประการที่จะกีดขวางจราจร

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้คนเดินเท้าขึ้นกลางทางเท้ากีดขวาง
แก่คนเดินเท้าอื่น ๆ

มาตรา ๕๗ คนเดินเท้าจะต้องระมัดระวังในการเดิน
ในทางหรือเมื่อข้ามทางตามสมควรแก่เหตุการณ์ ถ้าคนที่ใด
มีสีทาหรือหมุดตอกเป็นเส้น ขวางทางกำหนดเขตต์สำหรับ
คนเดินเท้าข้ามทางก็ให้ข้ามในเขตต์นั้น

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้ผู้ใดแบกหามของจนเป็นเหตุกีด
ขวางแก่จราจร

มาตรา ๕๙ ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยหรือไล่ต้อน หรือจูง
สัตว์ในทางจนเป็นเหตุกีดขวางแก่การจราจร หรือโดยไม่มี
ผู้ควบคุมตามสมควร

มาตรา ๖๐ ในการไล่ต้อน หรือจูงสัตว์ หรือขี่สัตว์
ไปในทางให้ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้สำหรับรถ
โดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้วาง ตั้งขึ้นหรือแขวนสิ่งหนึ่ง
สิ่งใดในทางให้เป็นการกีดขวางแก่การจราจร เว้นแต่เมื่อ
มีเหตุอันสมควรและได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงาน
จราจร

ส่วน ๖

อำนาจของเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๒ เมื่อผู้ใดฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้
ตามความใน ส่วน ๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งตักเตือนผู้
กระทำการฝ่าฝืนนั้น เพื่อให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติ

มาตรา ๖๓ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้รถคันใดหยุด
เพื่อตรวจดูให้รู้ว่าผู้ขับหรือบุคคลอื่นใดในรถนั้น ได้ละเมิด
ต่อพระราชบัญญัตินี้ หรือต่อบทกฎหมายอันเกี่ยวแก่รถ
นั้น ๆ หรือไม่ ในกรณีนี้ให้ผู้ขับหยุดรถนั้นทันที

มาตรา ๖๔ ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๕ ผู้ใดซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าได้ละเมิด

บทบัญญัติใด ๆ ในพระราชบัญญัตินี้^{๕๕} หรือละเมิดต่อบทกฎหมายอันเกี่ยวแก่กรณี^{๕๖} ๆ ก็ดี และได้สั่งเป็นหนังสือซึ่งเจ้าพนักงานจราจรเป็นผู้ลงนามให้ไปรายงานตน ณ สถานที่ใด ถ้าไม่มีเหตุสมควรเป็นข้อแก้ตัวแล้ว ให้ผู้นั้นไปรายงานตน ณ สถานที่นั้นภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับตั้งแต่เวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้เขียนไว้ในคำสั่งนั้น หนังสือคำสั่ง^{๕๗} ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่หาตัวผู้ขับไม่ได้ ก็จะได้ผูกติดไว้กับรถให้ผู้ขับเห็นได้เมื่อกลับมาที่รถ

ส่วน ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนต่อคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๖๒, ๖๓ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๖๖ ผู้ใดฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนต่อกฎข้อบังคับ หรือคำสั่งอันพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้ออกตามพระราชบัญญัตินี้ประการใด นอกจากที่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๓๐ และส่วน ๕ ส่วน ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน

หนึ่งร้อยบาท และให้ศาลมีอำนาจถอนใบอนุญาตหรือถ้าเป็นความผิดไม่ร้ายแรง ให้นายทะเบียนยึดใบอนุญาตฉบับไว้ ไม่เกินกว่าหนึ่งเดือนก็ได้

มาตรา ๖๗ การกระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ หรือต่อพระราชบัญญัติอื่นอันเกี่ยวแก่รถนั้น ๆ กีด ให้ตำรวจภูธร ตำรวจนครบาล หรือตำรวจเทศบาล ตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับกองหรือสารวัตรขึ้นไป หรือนายตำรวจสัญญาบัตรผู้ทำการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ แต่ถ้าผู้ใดละเมิดต่อบทบัญญัติใด ๆ ได้บังอาจฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๖๔ นั้นอีก ห้ามมิให้เปรียบเทียบ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่วน ๘

ผู้มีอำนาจออกกฎข้อบังคับและคำสั่ง

มาตรา ๖๙ ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกข้อบังคับและคำสั่งตามบทมาตราในพระราชบัญญัตินี้ และให้มี

อำนาจออกข้อบังคับและคำสั่งเพื่อความปลอดภัย และ
สะดวกแก่ประชาชนดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามกลับรถและถอยหลังรถในทางแคบ หรือ
ที่คับขัน

(๒) กำหนดทางให้รถเดินขึ้นหรือลงได้ทางเดียว

(๓) ห้ามรถบางชนิดมิให้เดินในทางสายใด หรือ
เฉพาะตอนใดในช่วงเวลาอันมีกำหนด

(๔) กำหนดระยะเวลาจอดรถในทางแคบ หรือ
คับขัน

(๕) กำหนดที่จอดพักรถ

(๖) กำหนดชนิดของเปราะเปื้อนไม่ให้บรรทุกในรถ
ชนิดใด

(๗) กำหนดการติดธงกลางสายพ่วงรถ

(๘) ขีดเส้นบนทาง หรือทำเครื่องหมายอื่นใด
สำหรับจราจร

มาตรา ๗๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็น
ผู้มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และมี
อำนาจตั้งหรืออนุญาตให้เทศบาลตั้งเจ้าพนักงานจราจร ตั้ง
นายทะเบียนตามความในมาตรา ๔๑, ๔๓, ๔๗, ๕๑, ๖๖ กับ

เล่ม ๕๑ หน้า ๗๔๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๔๗๗

ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงหรืออนุญาตให้ออกเทศบัญญัติ
เพื่อ

- (๑) กำหนดสัญญาณ หรือห้ามการให้เสียงเป็น
สัญญาณในเขตที่ท้องถิ่นและในระยะเวลาซึ่งจะได้กำหนดไว้
- (๒) กำหนดน้ำหนักของรถหรือน้ำหนักบรรทุก
- (๓) กำหนดอัตราบรรทุกทุกคน และการบรรทุกทั่วไป
- (๔) จำกัดอัตราความเร็วในการเดินรถ
- (๕) กำหนดจำนวนลักษณะและการใช้เครื่องห้ามล้อ
หรือเครื่องบังคับล้อรถต่าง ๆ หรือ

เพื่อจัดการอย่างใด ๆ หนึ่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
เมื่อกฎหรือเทศบัญญัตินั้นได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้ว ให้เป็นอันใช้บังคับได้.

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗
เป็นปีที่ ๑๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี